

Z A P I S N I K

sa Četvrte sjednice Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport Skupštine Crne Gore 27. saziva, koja je održana 26. maja 2021. godine

Sjednica je počela u 13:20 časova. Predsjedavao je dr Damir Šehović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi/ce Odbora: Dragan Bojović, Dejan Đurović, Jovanka Bogavac, Miodrag Lekić i Božena Jelušić.

Shodno članu 65 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, sjednici su prisustvovali: poslanik Milun Zogović, kao zamjena člana Odbora Marka Kovačevića, poslanik Amer Smailović kao zamjena člana Odbora Ervina Ibrahimovića i poslanica Danijela Đurović, kao zamjena člana Odbora Dejana Vukića.

Sjednici nisu prisustvovali Dragutin Papović, mr Aleksandra Vuković, Nikola Janović i Abaz Dizdarević, članovi Odbora.

Sjednici je prisustvovao ovlašćeni predstavnik predlagača zakona, poslanik Miloš Konatar.

Takođe, u svojstvu podnosioca amandmana, sjednici je prisustvovala poslanica Božena Jelušić.

Predsjednik Odbora dr Damir Šehović je konstatovao da Odbor ima kvorum za rad i odlučivanje i otvorio Četvrtu sjednicu Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport.

Za sjednicu je predložen sljedeći:

DNEVNI RED:

- 1. Amandman (1) na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju**, koji je podnijela poslanica Božena Jelušić.

Nakon što je jednoglasno usvojen, započet je rad po utvrđenom dnevnom redu.

Tačka 1. Amandman (1) na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju:

Predsjednik Odbora Damir Šehović je pozvao podnosioca amandmana, poslanicu Jelušić, da obrazloži podneseni amandman.

Poslanica Jelušić je, u svom uvodnom izlaganju, istakla da smatra da su izmjene Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju bile neophodne, naročito, kada je riječ o postizanju procesa decentralizacije, a koji je nužan za crnogorski obrazovni sistem. S tim u vezi, kao veoma bitno, ukazala je na propisanu izmjenju strukture školskih odbora, u kojima primat neće imati predstavnici Ministarstva prosvjete, već će biti uključeni predstavnici škola, lokalnih zajednica,

roditelja, u zavisnosti od toga koja je obrazovna institucija u pitanju, ističući da smatra da ovo rješenje, svakako, predstavlja značajan korak naprijed.

Nadalje, istakla je da je kvalitet obrazovnog sistema u direktnoj zavisnosti od njegove decentralizacije, meritokratije i validne evaluacije. Navela je da predloženi amandman ima za cilj da se, u konačnom, školskim odborima i nastavničkim vijećima omogući da zauzmu vodeće mjesto u izboru organa rukovođenja i izboru pomoćnika direktora škola, te da predstavlja odgovor na snažnu politizaciju školskog sistema, koja je posebno nastupila od 2011. godine.

Istakla je da se ovim amandmanom vraća u fokus profesionalizam, odnosno, zaposleni kroz insitut nastavničkog vijeća, što podrazumijeva da prije imenovanja direktora ministar/ministarka treba da dobije pisani izvještaj nastavničkog vijeća o predloženom kandidatu, u roku od 15 dana. Pojasnila je da navedeni izvještaj nije obavezujući, ali smatra da za ministra/ministarku mora biti veoma važna informacija tj. mišljenje struke o profesionalnim, ljudskim i ukupnim kvalitetima predloženog kandidata. Istakla je da je ovo prilika da se, na neki način, uvede kontrola rada Ministarstva, kako bi se spriječila ili umanjila moguća politizacija u vezi sa izborom organa rukovođenja obrazovno-vaspitnih ustanova. Na kraju, zaključila je da se na ovaj način vraća povjerenje nastavnom kadru i čini značajan iskorak prema procesu depolitizacije škola, smatrajući da će jedino takva škola biti po mjeri učenika.

Nakon obrazloženja poslanice Jelušić, predsjednik Odbora je pozvao članove Odbora da uzmu učešće u raspravi.

Član Odbora Dragan Bojović je, u svom izlaganju, podsjetio da je na Prvoj sjednici Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport pozdravio ideje poslanice Jelušić, kojima se zagovara depolitizacija i decentralizacija školskog sistema, naglasivši da je to neophodno, ukoliko se želi da se obrazovanje temelji na principima kvaliteta, odsustvu političkih, partijskih i drugih programa i partijske lojalnosti. Saopštio je da će podržati amandman poslanice Jelušić koji ima za cilj da nastavnička vijeća imaju vodeće mjesto u izboru organa rukovođenja i izboru pomoćnika, ali ga plaši mogućnost stvaranja lobija, lobističkih struktura i sukoba unutar nastavničkih vijeća, što bi se moglo odraziti na učenike i nastavni proces. Na kraju, istakao je da treba težiti ka procesu decentralizacije, ali da će biti potrebno izvjesno vrijeme da se obrazovni sistem u Crnoj Gori oslobodi upliva dnevne politike, navodeći da smatra da direktori škola ne mogu spajati svoj profesionalni i partijski angažman.

Član Odbora Dejan Đurović je, u svom uvodnom izlaganju, istakao da će podržati amandman poslanice Jelušić, kao i da smatra da pisani izvještaj nastavničkog vijeća o predloženom kandidatu treba da bude više u formi sugestije ili informacije, nego da je obavezujući. Takođe, mišljenja je da je potrebno određeno vrijeme za realizaciju inicijative da školski odbori i nastavničko vijeće biraju direktore škola. Nadalje, u svom izlaganju, osvrnuo se na određene opštepoznate negativne pojave koje su prisutne u obrazovnom sistemu, kao što su postojanje takozvanih odabranih ili VIP odjeljenja u gimnazijama u Podgorici i Baru i istakao da će se politika, odnosno politički angažman prosvjetnih radnika, ubuduće, morati ostaviti na kapiji škole, izrazivši mišljenje da prosvjetni radnici, konkretno direktori škola, ne mogu biti i ozbiljni aktivisti neke političke partije.

Predsjednik Odbora Damir Šehović je, u svom uvodnom izlaganju, istakao da je upis učenika u gimnaziju rezultat transparentne procedure, te da su spiskovi, bodovanje i rang liste javno dostupni, te da ne postoji šansa da neko sa lošijim uspjehom, može upisati gimnaziju ili neku drugu školu u odnosu na nekog sa boljim uspjehom. Takođe, u vezi sa postojanjem VIP odjeljenja, saopštio je da je, za vrijeme njegovog mandata na poziciji ministra prosvjete, bio suočen sa informacijama o postojanju takvih odjeljenja, i da je po dobijanju takvih informacija, iste prosljedio nadležnoj inspekciji koja je provjeravala sve slučajeve, te da u nijednom slučaju nije nađen dokaz. S tim u vezi, naveo je da u slučaju da je bilo nedvosmislene odluke nadležnog organa o postojanju tih odjeljenja u našem obrazovnom sistemu, direktori tih ustanova više ne bi bili na tim pozicijama. Saglasan je da položaj prosvjetnih radnika nije na onom nivou na kojem treba da bude, ali, takođe, smatra da je posljednjih godina poboljšana, ističući da je u prethodne četiri godine, povećana zarada prosvjetnim radnicima u iznosu od devet plus tri odsto. Amandmansko djelovanje poslanice Jelušić vidi kao prvi korak u pravcu promjene modela izbora direktora obrazovnih ustanova, izrazivši mišljenje da ovako definisana norma, suštinski ne mijenja ništa, budući da način izbora direktora ostaje nepromijenjen tj. o njihovom izboru će i dalje odlučivati resorni ministar. Na kraju, zaključio je da je obrazovanje temelj svakog društva i da to treba pokazati, konkretno, na djelima.

Poslanica Danijela Đurović je, u svom izlaganju, istakla da smatra da je neophodna reforma cjelokupnog obrazovnog sistema, a ne samo u dijelu koji se odnosi na proceduru izbora organa rukovođenja obrazovno-vaspitnih institucija osnovnog i srednjeg obrazovanja. Takođe je istakla da je poražavajuća činjenica da su naši učenici, petnaestogodišnjaci, na PISA testiranju, 2018. godine., bili ispod prosjeka OEBS zemalja, te da na ovaj podatak tj. rezultat znanja naše omladine nije pružen adekvatni institucionalni odgovor. U odnosu na navedeno, navela je da je potrebno pratiti potrebe tržišta za formiranjem adekvatnog kadra kroz nastavno obrazovne institucije, i ukazala na činjenicu da u osnovnom i srednjem sistemu obrazovanja postoji hiperprodukcija lučonoša, koji ne posjeduju znanje koje odgovara znanju njihovih vršnjaka iz drugih država. Mišljenja je da znanje nije adekvatno bodovano u osnovnim i srednjim školama, iz razloga što ne postoji jasno definisana ljestvica i način ocjenjivanja. Nadalje, osvrnula se na politizaciju u školama i prve korake u procesu depolitizacije u oblasti obrazovanja i, s tim u vezi, istakla da smatra, da rukovodeći kadrovi tj. direktori i pomoćnici direktora u školama, nikako ne bi smjeli da budu članovi organa partije. Naime, imajući u vidu postojanje različitih mišljenja, smatra da je potrebno težiti stvaranju otvorenog i tolerantnog društva, u kojem će se vrednovati promišljanje, kritička misao i različitost stavova.

Predsjednik Odbora Damir Šehović je, na izlaganje poslanice Đurović, istakao da su reforme u obrazovanju nužne, navodećin da je najbolji dokaz za to činjenica i podatak da će se 65 odsto učenika nižih razreda osnovnih škola baviti u perspektivi zanimanjima koja danas ne postoje, a da će se 90 odsto tih zanimanja odnositi na informacionu tehnologiju.

Predstavnik predlagača zakona poslanik Milos Konatar je istakao da smatra da se predloženim amandmanom neće narušiti suština samih izmjena Predloga zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju, a predstavljaće značajan korak naprijed, imajući u vidu da se njime uključuju nastavnička vijeća u proces izbora organa rukovođenja

obrazovno-vaspitnih institucija osnovnog i srednjeg obrazovanja, na način što će dostaviti mišljenje, koje nije obavezujuće za Ministarstvo.

Član Odbora Miodrag Lekić je, u svom izlaganju, istakao da predloženi amandman poslanice Jelušić vidi kao doprinos demokratiji, kontroli i širini odlučivanja, dok, ipak, sa druge strane smatra da postoji dodatni rizik tj. komplikacija ispoljavanja naših podjela. Saopštio je da će podržati predloženi amandman, uz sugestiju da amandman treba precizirati, kako bi se postigao što viši stepen jasnoće.

Predsjednik Odbora Damir Šehović je, u cilju preciznije formulacije amandmana poslanice Jelušić, pojasnio da ministar nema dodirnih tačaka sa procesom izbora pomoćnika direktora, te je, shodno tome, predložio da se amandman izmijeni u tom dijelu, na način da prilikom izbora pomoćnika direktora obrazovno-vaspitnih institucija osnovnog i srednjeg obrazovanja, nastavničko vijeće na zahtjev direktora dostavlja mišljenje o predloženom kandidatu.

Nakon rasprave, Odbor je predložio pravno-tehničku korekciju amandmana pa izmijenjeni amandman glasi:

„U članu 4, u novododatom članu 153h, poslije stava 2 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Prilikom izbora organa rukovođenja obrazovno-vaspitnih institucija osnovnog i srednjeg obrazovanja, nastavničko vijeće na zahtjev ministra u roku od 15 dana dostavlja pisano izjašnjenje odnosno mišljenje o predloženom kandidatu.

Ukoliko nastavničko vijeće u propisanom roku ne dostavi pisano izjašnjenje odnosno mišljenje o predloženom kandidatu, ministar bez navedenog dokumenta može sprovesti postupak izbora kandidata."

U novododatom članu 153i, poslije stava 2 dodaju se dva nova stava koji glase: „Prilikom izbora pomoćnika direktora obrazovno-vaspitnih institucija osnovnog i srednjeg obrazovanja, nastavničko vijeće na zahtjev direktora u roku od 15 dana dostavlja pisano izjašnjenje odnosno mišljenje o predloženom kandidatu.

Ukoliko nastavničko vijeće u propisanom roku ne dostavi pisano izjašnjenje odnosno mišljenje o predloženom kandidatu, direktor bez navedenog dokumenta može sprovesti postupak izbora kandidata.""

Podnosilac amandmana **poslanica Božena Jelušić** saglasila se sa pravno-tehničkom korekcijom amandmana.

Predstavnik predlagača zakona poslanik Milos Konatar, saglasio se sa izmijenjenim amandmanom poslanice Božene Jelušić, nakon čega je Odbor konstatovao da izmijenjeni amandman, shodno članu 150 stav 3 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postaje sastavni dio Predloga zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju i o njemu Skupština posebno ne odlučuje.

Sa ove sjednice, Skupštini je upućen Izvještaj o razmatranju amandmana na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju, koji je podnijela poslanica Božena Jelušić.

Sjednica je završena u 15:05 časova.

Broj: 00-63-11/21-

SEKRETARKA ODBORA

Svjetlana Aligrudić, s. r.

PREDSJEDNIK ODBORA

dr Damir Šehović, s. r.